

De dieren, larven of poppen, worden in kokend water gedood. Als het water werkelijk kookt, dan sterven de dieren binnen enkele seconden. Daarna worden de diertjes in verdunde alkohol gedaan, dan in sterkere alkohol. Hieruit komen ze in absolute alkohol, waarin ze een nacht over blijven staan. De volgende morgen moeten ze dan overgebracht worden in een mengsel van alkohol en xylol a/a en dezelfde dag nog in zuivere xylol. De volgende dag komen ze dan in een mengsel van gelijke hoeveelheden xylol en zuivere terpentijnolie en 's avonds in zuivere terpentijn.

De volgende morgen kunnen ze dan op vloeipapier te drogen worden gelegd. Het lijkt zo erg bewerkelijk, maar wanneer men de flesjes met vloeistoffen eenmaal klaar heeft staan, dan valt het nog al mee.

Deze methode is voortreffelijk voor larven van kevers met een sterke chitinehuid. Ook poppen van vlinders lukken dikwijls prachtig. Maar rupsen geven meestal weinig fraaie produkten.

Misschien kan ik de een of ander met deze mededeling van dienst zijn.

Het is alleen jammer, dat de ingrediënten nogal duur zijn. Xylol is bovendien lastig te krijgen, maar in Batavia en Soerabaja zal het wel lukken.

D. v. L.

INLEIDING

op een kleine mededeeling van den Heer VAN MULLEM.

Aangezien een „naschrift” der Redactie hier den lezers weinig zou baten geven we even een „voorschrift” op 't geen de Heer VAN MULLEM beweert. Een en ander lijkt ons noodig voor de nieuwe abonné's op dezen jaargang, omdat het uitgangspunt is een opmerking van de Red. gemaakt in een nummer van den voorgaanden jaargang naar aanleiding van de volgende **waarneming**.

De Heer VAN MULLEM zag een libel of glazenmaker, die met een der bloembladen van een *Spathoglottis* zijn honger stilde. Dat uitgangspunt moet den lezers bekend zijn anders ontgaat hen 't betoog van den geachten inzender. De laatste heeft dus nu het woord

RED.

AAN EEN PAAR ONGELOOVIGE THOMASSEN ONDER DE ENTOMOLOGEN.

Onder mijn stukje, getiteld: *Vreemde manieren*, op blz. 158 van de *Tropische Natuur* 1914, schreef de Redactie o. a. deze noot: „Een paar ongelooovige THOMASSEN, echter „goede entomologen, twijfelen sterk aan deze waarneming.”

Deze mededeeling deed mij genoegen voor twee; maar stemde mij toch ook min of meer treurig.

Genoegen, in de eerste plaats, omdat er uit blijkt dat de waarneming eenige waarde heeft, al is zij slechts een stofje aan het gebouw dat wij wetenschap noemen.

Ten tweede, omdat er uit blijkt dat het genus, ongelooovige THOMASSEN in de 20 eeuwen van zijn bestaan toch *iets* vooruit is gegaan op den weg van het *weten*.

De stamvader van de ongelooovige THOMASSEN n.l. THOMAS, gezegd Didymus geloofde

heelemaal eene waarneming niet. *Johannes 21 : 19—25*. Onze ongeloovige THOMASSEN van de 20ste eeuw *twijfelen sterk* aan eene *waarneming*. Een kleine vooruitgang is er dus wel te bespeuren.

Het geval stemde me treurig omdat feitelijk zoo'n eenvoudige waarneming door mij gedaan en medegedeeld, juist door goede entomologen sterk in twijfel wordt getrokken.

Behalve dat ik de heeren te zijner tijd hoop te overtuigen, is een der volgende redeneeringen toch wel aannemelijk als leiddraad bij het onderzoek naar het al of niet gerechtmatigd zijn van dien twijfel.

I. De libel is een ware snoek onder de insecten. 't Is een dier dat zoo wat overal in bijt. Men kan het vangen met een stukje brood, een stukje was, een opgerold of tot een balletje geknoopt touwtje, met een vlieg enz. Is het wonder dat zó'n dier van het eene uiterste in het andere valt wat zijn eten betreft? — welke visscher heeft wel niet eens een baars of snoek gevangen aan brood of aardappel? Al geldt het hier roofvisschen, dus carnivoren.

II. Een hond eet het liefst vleesch, een kat evenzoo en toch ziet men dikwijls die dieren rauw gras eten. Waarom zal dan eene libel daar een uitzondering op maken? Een dier dat tusschen, boven en op planten verblijf houdt. Of honger of de een of andere ziekte drijfveer is doet niets ter zake.

III. En dit is eene hoofdredeneering voor allen om twijfel te bestrijden: „Wij leven niet alleen in eene eeuwigheid van tijd, ruimte en waarheid; maar ook in eene eeuwigheid van verandering. Niets blijft bestendig in welke richting ook. 't Is onmogelijk dat eene libel daar uitzondering op maken kan. Het *moeten* treedt hier zelfs meer op den voorgrond dan het *kunnen*. Wat vroeger gevolg was, is heden oorzaak, en zoo gaan wij door.

Daar het niet alleen om dat libelletje gaat en de waarheid, waarheid blijft al raakt het geval een micron of het heelal, zou ik gaarne nog even door willen redeneeren; maar verzoek ik de heeren entomologen die het uitgangspunt vormden van dit schrijven beleefd niet te denken dat ik hatelijk wezen wil. Beschouwd het s.v.p. meer als een geloofsbrief in den waren zin des woords, dan weet u later bij voorkomende gevallen wat u aan mij heeft.

Nu kan ik geruster doorgaan.

Ik heb dikwijls een koe gezien die vleesch en spek at. *) Ik probeerde het met een Bengaalschen bok dien ik bezat en het dier vond het blijkbaar heerlijk, en toch we zouden zoo zeggen dat we in deze twee gevallen met echte vegetariërs te doen hebben.

Ik bezat een haan, die *met overleg* musschen ving en verslond, wat natuurlijk met veel geschreeuw van de musch gepaard ging.

Hebt ge wel eens een koereiger een vlieg zien vangen? Nu zoo deed de haan ook, alleen schudde hij zijn kop niet heen en weer vóór het vangen, wel des te meer na den vangst. En toch alweer een hoen is geen roofvogel.

Mijne honden eten o.a. ook aarde al hebben ze overvloed van voedsel.

Ik heb eene *orchidée*, gezond groeiend, aan en tegen een *pisangboom* gevonden, niettegenstaande het een goed spreekwoord zou zijn: „Men zoekt geen orchidéen aan pisangstammen”. Zelf stond ik verbaasd en probeerde met een mesje of die van 5 tot 15 c.M. lange worteltjes wel vast zaten op den spiegelgladden stam; feitelijk nog een stammetje Enz., enz.

*) In een Aardrijkskunde boekje van BRUINS staat, dat in Noorwegen de koeien gevoerd worden met vischkoppen. RED.

De verzekering geef ik u mijne heeren dat de leugenbacil met zijne verwoestende werking niet in mij gevaren is. Ik geloof dat *de leugen* de hoofdoorzaak is van de tegenwoordigen oorlog, *dit* tusschen haakjes.

Ik ben waarheidlievend omdat ik zoo geboren ben en verder kan ik er niets aan doen dat schijnbaar *vreemde* en *rare* gevallen zich dikwijls juist in mijne nabijheid voordoen en — dat ik ze waarnemen *moet*.

Wat geeft de tropische natuur eene verrassingen op dit gebied!

De redactie weet nu wel dat ik zelf niet zoo spoedig geloovig ben; maar ik merk haar beleefd op dat twijfel of ongeloof in waarnemingen heel wat anders is dan twijfel of ongeloof in gevolgtrekkingen, dus in theoriën.

De eene waarneming is niet met de andere te bestrijden en ze zijn niet voor verandering vatbaar.

Gevolgtrekkingen daarentegen gaan steeds tot het „heden”. Niemand behoeft het er mede eens te zijn, terwijl andere en latere waarnemingen, gevolgtrekkingen in duigen kunnen doen vallen. Het *nut* van vele theoriën is niet in twijfel te trekken; natuurlijk.

Hopende dat het voorafgaande behalve een antwoord, ook een spoorslag moge wezen voor allen om met hunne waarnemingen voor den dag te komen, ook al loopt men de kans van niet geloofd te worden; want:

„Ongeloovige deskundigen zijn niet de slechtste deskundigen”.

Maar — daar vloeit ook dadelijk uit voort: „Het zijn niet de slechtste waarnemingen waaraan ongeloovige deskundigen knagen, pardon ik bedoel, tornen.

Weltevreden.

D. VAN MULLEM.

Naschrift van de Redactie.

Het lijkt wel op een verweer van den Heer VAN MULLEM. We nemen uit principe nooit twistgeschrijf op, maar er stonden weer *waarnemingen* in; dus werd het geplaatst. Alleen nog dit: in het algemeen is de mogelijkheid niet uitgesloten dat later de juistheid van sommige waarnemingen wordt gelogenstraft; het zij door onvolkomen kennis, hetzij dat de theorie te veel de richting van de waarneming heeft bepaald: in beide gevallen kan verkeerd worden waargenomen. Alle *waarnemingen* zijn dus geen *feiten*. We zijn 't intusschen roerend met den inzender eens, waar feiten worden genegeerd of verkracht terwille van een theorie, houdt alle wetenschap op.

RED.

HUISHOUDELIJK GEDEELTE.

De nieuwe jaargang is dan met dit nummer aangevangen. De redactie heeft daarbij in koor gezucht denkende aan 't moeilijk verleden, dat achter ons ligt. Edoch op 't oogenblik is er moed voor de toekomst en stijgende animo bij de lezers en medewerkers. We moeten de laatste weer voor een heel jaar engageeren en de 1^e voor onbepaalden tijd. Mocht een der lezers iemand op 't spoor komen, die iets kan leveren, dan is 't z'n duren plicht de redactie daarmede in kennis te stellen. Wij zullen die meneer dan wel per brief tot medewerking overhalen. Zoo zit hier ergens in 't gebergte een bekend ornitholoog, waarvan we zoo gaarne eens een bijdrage ontvingen. We hebben al eens gevraagd, maar nog geen antwoord gekregen. 't Is al een maand of acht geleden maar we wachten nog